

ПОЛІТИЧНИЙ ЛІДЕР ТА ФОРМУВАННЯ ЙОГО КОМАНДИ

Тетяна Федченко, студ. гр. ЖТ-72

Слово «лідер» (англ. «leader») означає «ведучий», а це передбачає існування «ведених». Всередині еліти окремі її представники відрізняються від інших явно більшим впливом на суспільство і своїх колег. Виникає необхідність визначення відмітних властивостей лідера, які можна подати в такому визначенні: лідером є особа, яка здійснює постійний і вирішальний вплив на суспільство, державу чи організацію [5; 257].

Політичне лідерство – це процес взаємодії між людьми, в ході якого наділені реальною владою авторитетні люди здійснюють легітимний вплив на суспільство, котре добровільно віддає їм частину своїх політико-владних повноважень і прав [3; 289].

Політичне лідерство завжди означає вплив на інших людей, але це особливий вплив: він є постійним і здійснюється на всю групу, організацію, суспільство; він є пріоритетним, оскільки характеризується односпрямованістю – від лідера до членів групи; він спирається не лише на пряме застосування сили, а перш за все на авторитет [5; 262].

У політологічному аспекті лідерство визначають:

- як вплив на інших людей;
- як управлінський статус, тобто позиція, пов'язана з винесенням управлінських рішень;
- як зразок поведінки та організації певної групи осіб і здатність реалізувати їхні вимоги в державних структурах;
- як бізнес, підприємництво в межах політичного ринку.

Класичною є типологія політичного лідерства М. Вебера, який виокремлює три типи політичного лідерства - традиційне, харизматичне й раціонально-легальне. Традиційне лідерство ґрунтується на авторитеті звичаїв, раціонально-легальне – на переконанні в законності й раціональності встановлених порядків та у праві на панування органів, які здійснюють владу. Харизматичне лідерство ґрунтується воно на вірі в незвичайні якості і здібності лідера, його винятковість [1; 78].

Залежно від характеру лідера, психолог М. Дж. Херманн виокремлює чотири образи лідерства:

- «прапорonoсця» (вирізняє власне бачення дійсності);
 - «служителя» (прагне виступати в ролі виразника інтересів своїх прихильників);
 - «торговця» (здатність переконати);
 - «пожежника» (реагує на ті проблеми, які навколишнє середовище пред'являє його конституюнтам).

Характер і механізми функціонування політичного лідерства істотно відрізняються залежно від форми здійснення влади. В умовах тоталітаризму -- це особиста диктатура, тиранія, що спирається на насильство, «авторитет сили». В умовах демократії, в тому числі елітарної -- це лідерство на основі «сили авторитету», «закону», оскільки однією із ознак демократії є можливість ненасильницьким шляхом усунути від влади недостойного лідера.

Створення спільного бачення -- це фундамент, без якого неможливо досягнути значних результатів. Для того, щоб команда могла досягти своєї мети, її члени повинні мати спільне уявлення того, до чого вони прагнуть, і відчуття, що це вожливе і потрібне. Бачення команди повинно бути поєднанням мети команди з особистими цілями, цінностями та потребами окремих її членів, яке створюється з їх очікувань та уявлень.

Функції політичного лідерства наступні:

- 1 Вираження інтересів спільності людей, на лідерство в якій лідер претендує.
- 2 Новаторська функція означає, що для того щоб стати лідером, обійняти певну керівну посаду, претендент на лідерство має запропонувати щось нове порівняно з попереднім керівником.
- 3 Інтегративна функція політичного лідерства полягає в тому, що на основі запропонованої лідером програми відбувається інтеграція дій його конституюнтів..
- 4 Організаторська, або прагматична, функція лідерства полягає у втіленні цілей і завдань, які стоять перед суспільством і відображені у програмі лідера, в конкретні дії.
- 5 Комунікативна функція лідерства полягає в забезпеченні лідерами зв'язку як між масами й політичними інститутами. Завдяки лідерам відбувається координація та узгодження дій усіх суб'єктів політики

Сучасна політична наука в Україні по-різному трактує феномен політичного лідерства в умовах перехідного періоду. Загалом науковці виокремлюють три групи політичних лідерів сучасної України: до

першої можна віднести політичних діячів, відомих в українському суспільстві, які обіймали чи обіймають високі державні посади; другу утворюють політичні лідери партій і рухів, профспілок, громадсько-політичних об'єднань; третю складають представники регіональних політичних угруповань, а також представники українського бізнесу – «бізнес-еліти». [4; 124 - 125].

Народна Партія Володимира Литвина обрала курс на подолання масової бідності у державі, соціального розшарування, на утвердження України як повноцінного суб'єкту міжнародних відносин, що відкидає принципи одновекторного чи багатовекторного залицяння до зовнішніх партнерів. Держава має захищати національні інтереси України і передовсім кожного громадянина.

«Політика вимагає відбору кращих людей – далекоглядних, відповідальних, здатних до служіння, талановитих організаторів, досвідчених консолідаторів. Кожна держава покликана до відбору кращих людей. Народ, якому такий відбір не вдається, йде назустріч розбрату і лиху. Тому, все те, що ускладнює, фальсифікує або підриває політично-предметний відбір кращих людей, шкодить державі й губить її: будь-яка владолюбна конспірація, всілякі честолюбно-партійні інтриги, продажність, політичне кумівство, будь-яка сімейна протекція заохочення державно нездатних елементів до голосування, приховування, партійне та ідейне висунення нездатних елементів... Хто бажає істинного політичного успіху, той мусить проводити усіма силами предметний відбір кращих людей» [2; 358-359].

Використані джерела:

1. Вебер М. Избранные произведения. – М., 1990.
2. Ильин И. Путь к очевидности. – М., 1993. – С.358-359
3. Політологія. Начальний посібник. Видання друге, перероблене, доповнене. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. – 304с.
4. Рудич Ф. М., Балабан Р. В., Ганжуров Ю. С. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. - К.: Парламентське видавництво, 2006. - С. 124 - 125.
5. Холод В.В. Лекції з політології: навчальний посібник. – С: Видавництво «Університетська книга», 2001. – 407с.

Наук. кер. – Панченко Ю.В., к. і. н., ст. викл.